

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Факультет транспорту, менеджменту і логістики
 Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФТМЛ

Тетяна МОСТЕНСЬКА

« » _____ 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Проректор з навчальної роботи

Анатолій ТЮБУХІН

«12» 12 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
 навчальної дисципліни
 «Стратегічний менеджмент корпорацій»

Освітньо-професійна програма: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
 Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
 Спеціальність: 073 Менеджмент

Форма навчання	Се-местр	Усього (го-дин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабора-торні	Самос-тійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	2	120/4,0	18	18	-	84	-	-	Диф. залік - 2 с.

Індекс: НМ-7-073-2/21-3.5.

СМЯ НАУ РП 19.06-01-2022

Робочу програму навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент корпорацій» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та навчальних планів № НМ-7-073-2/21, № РМ-7-073-2/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри менеджменту

зовнішньоекономічної діяльності підприємств, доцент Максим КОЛЕСНИК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», спеціальності 073 «Менеджмент» – кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол № 09 від «18» жовтня 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми

«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» Валентина НОВАК

Завідувач кафедри менеджменту

зовнішньоекономічної діяльності підприємств Оксана КИРИЛЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету транспорту, менеджменту і логістики, протокол № 11 від «29» 11 2022 р.

Голова НМРР

 Ірина ШЕВЧЕНКО

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	5
2.3. Тематичний план.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання.....	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент корпорацій» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форми навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів теоретичних і практичних знань у сфері стратегічного управління корпораціями, необхідних для досягнення комерційних цілей та забезпечення конкурентоспроможності підприємств у зовнішньоекономічній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

Основна мета викладання дисципліни «Стратегічний менеджмент корпорацій» є формування у майбутніх спеціалістів знання із стратегічного менеджменту корпораціями з урахуванням інтернаціоналізації сучасних знань.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення практики стратегічного управління корпораціями в Україні та за кордоном;
- набуття практичних навичок проведення стратегічного аналізу корпорації та проектування окремих складових її стратегічного набору;
- формування умінь проведення аналізу сильних та слабких сторін корпорації, визначення та оцінки можливостей та загроз, складання матриці SWOT-аналізу, PEST-аналізу;
- набуття вмінь щодо формування та реалізації корпоративної стратегії підприємства;
- формування навичок управління організаційною культурою та соціальною відповідальністю корпорації.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має досягти таких результатів навчання:

- ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;
- ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;
- ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;
- ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
- ПРН 14. Використовувати сучасні методи діагностики виробничої, комерційної, інноваційної та інвестиційної діяльності на підприємствах різних сфер діяльності.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути такі компетентності:

- ЗК 3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- ЗК 8. Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння аналізувати і структурувати проблему підприємства і розробляти рішення (тобто входження на новий ринок/ринкове середовище);
- ЗК 9. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування фізичних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті;
- ЗК 17. Здатність оцінювати та аналізувати соціально-економічні процеси і явища на глобальному (мега-), макро-, мезо- і макрорівнях.
- ФК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- ФК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- ФК 14. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів в організації;
- ФК 17. Здатність здійснювати пошук з різних інформаційних джерел, використовувати цю інформацію для прийняття рішень і розробляти їх альтернативні варіанти на основі використання інформаційних систем та комп'ютерних технологій

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління корпораціями» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Менеджмент», «Стратегічний менеджмент», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Управління проектами та ризиками», «Міжнародний менеджмент та маркетинг», «Лідерство та управління конфліктами» та інших.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля № 1 «Концептуальні засади стратегічного управління корпораціями» та навчального модуля № 2 «Прикладні аспекти стратегічного управління корпораціями», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль № 1. «Концептуальні засади стратегічного управління корпораціями»

Інтегровані вимоги модуля № 1: аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; визначати перспективи розвитку організації; працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації; розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності; здійснювати пошук із залученням різних інформаційних джерел та комп'ютерних технологій, використовувати всю сукупність інформації для розробки альтернативних варіантів та прийняття рішень.

Тема 1. Особливості організації корпоративного управління.

Особливості системи корпоративного управління. Форми корпоративного управління. Сучасні проблеми формування корпоративного управління. Відносини власника і менеджера. Акціонери, їх статус, загальна характеристика прав та обов'язків. Групи акціонерів та їх участь в управлінні акціонерним товариством. Контрольний пакет акцій і контроль над діяльністю акціонерного товариства. Типові порушення прав акціонерів. Захист прав акціонерів. Торговці цінними паперами та організатори торгівлі як учасники корпоративного управління. Роль Національної депозитарної системи України у корпоративному менеджменті. Корпоративне управління і держава.

Тема 2. Особливості функціонування інтегрованих структур корпоративного типу.

Інтеграція та концентрація. Вертикальне та горизонтальне інтегрування. Поняття інтегрованих структур корпоративного типу. Передумови, механізми формування та функціонування різнобічних видів інтегрованих корпоративних структур й організаційно-правових форм корпоративного управління. Класифікація організаційних форм інтеграції підприємств та видів інтегрованих корпоративних структур. Переваги та недоліки інтегрованих корпоративних структур. Сутність процесів злиття і поглинання компаній. Переваги та недоліки процесів злиття і поглинання. Особливості функціонування інтегрованих корпоративних структур в Україні.

Тема 3. Організація процесів стратегічного управління в корпораціях.

Сутність стратегічного управління в корпораціях. Сутність, принципи і задачі корпоративної стратегії. Розробка стратегії корпорації. Варіанти стратегій компанії. Управління державними корпоративними правами. Сутність і форми корпоративного контролю. Ринок корпоративного контролю. Сегменти та учасники ринку корпоративного контролю. Процеси ринку корпоративного контролю (реорганізація, злиття, поглинання, виділення, розділення). Рівень корпоративного контролю. Класифікація процесів злиття та поглинання. Характеристика процесів злиття та поглинання з точки зору узгодженості, направленості, галузевої належності, географії, національності; з точки зору вартості, інструментарію, джерел фінансування, завершеності, відкритості та звітності.

Тема 4. Зовнішнє середовище корпорації та його оцінка.

Форми і функції державного регулювання в системі корпоративного управління. Нормативно-правова база корпоративного управління в Україні. Інфраструктура середовища управління корпораціями. Зовнішні контрагенти в корпоративному управлінні. Торговці цінними паперами: типи та основні правила регулювання. Законодавчі вимоги до діяльності Фондових бірж. Фонд державного майна України: завдання, функції, інструменти впливу. Національна депозитарна система України: сутність, цілі, завдання, функції.

Тема 5. Стратегічні можливості корпорації.

Проблеми та перспективи розвитку корпорацій в Європі, США, Японії, Україні. Сфери реалізації можливостей та їх джерела. Виробничі та організаційні можливості. Розвиток інтелектуальних можливостей корпорацій. Інноваційно-інвестиційні можливості. Форми, механізми та напрями інвестування в інноваційну діяльність корпорацій. Інноваційні стратегії, як засіб підтримки стійкості корпорації та реалізації стратегічних можливостей.

Модуль № 2 «Прикладні аспекти стратегічного управління корпораціями».

Інтегровані вимоги модуля № 2: діяти соціально відповідально і свідомо; обирати та використовувати сучасний інструментарій дослідження; створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення; розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності; формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички; робити оцінку економічної діяльності підприємства і знаходити оптимальні шляхи її удосконалення; незалежно виконувати експерименти а також критично описувати, аналізувати та оцінювати експериментальні дані; дотримуватись системи загальнолюдських цінностей у взаємовідносинах між керівниками та найманими працівниками.

Тема 1. Корпоративна культура і стратегія.

Поняття корпоративної культури. Механізм формування корпоративної культури. Культурні та соціально-поведінкові складові формування корпоративної культури акціонерних товариств. Особливості корпоративної культури у вітчизняних акціонерних товариствах. Природа корпоративних конфліктів в акціонерних товариствах. Типологія корпоративних конфліктів.

Тема 2. Соціальні цілі і соціальна відповідальність корпорації.

Поняття соціальної відповідальності. Особливості економічної, соціально-психологічної та організаційної відповідальності. Основні характеристики відповідальності. Джерела відповідальності. Система і механізм соціальної відповідальності. Зовнішня та внутрішня соціальна відповідальність в корпораціях. Соціальна відповідальність та імідж корпорації. Взаємозв'язок сталої відповідальності і сталого розвитку корпорації. Ефективність реалізації корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 3. Стратегічні методи та організація процесу реалізації стратегії.

Методи впровадження стратегій. Внутрішній розвиток. Злиття і поглинання. Стратегічні альянси. Оцінка стратегій. Доцільність. Прийнятність. Реалістичність. Критерії оцінки стратегії. Типи організаційних структур в корпораціях. Функціональна структура. Мультидивізійна структура. Матрична структура. Транснаціональна структура. Проектна структура. Вибір організаційної структури. Методи формування корпоративної структури. Управління стратегічними процесами.

Тема 4. Міжнародні стратегії корпорації.

Чинники інтернаціоналізації. Національні та інтернаціональні джерела конкурентних переваг. Діамагн М. Портера. Міжнародна суть створення вартості. Інтернаціональні стратегії. Вибір ринку і вхід на ринок. Ринкові структури на міжнародних ринках. Характеристики міжнародних ринків. Конкурентні характеристики. Вибір оптимальної стратегії. Реалізація стратегії. Моніторинг виконання міжнародної стратегії корпорації.

2.3. Тематичний план

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
2 семестр					
Модуль № 1 «Методологія і методи прикладних досліджень»					
1	2	3	4	5	6
1.1.	Особливості організації корпоративного управління	11	2	2	7
1.2.	Особливості функціонування інтегрованих структур корпоративного типу	11	2	2	7
1.3.	Організація процесів стратегічного управління в корпораціях	12	2	2 -	8
1.4.	Зовнішнє середовище корпорації та його оцінка	12	2	2	8
1.5.	Стратегічні можливості корпорації	10	2	-	8
	Модульна контрольна робота № 1	4	-	2	2
	Усього за модулем № 1	60	10	10	40
Модуль № 2 «Інформаційні технології у формах відображення прикладних результатів»					
2.1.	Корпоративна культура і стратегія	13	2	2	9
2.2.	Соціальні цілі і соціальна відповідальність корпорації	13	2	2	9
2.3.	Стратегічні методи та організація процесу реалізації стратегії	16	2	2	12
2.4.	Міжнародні стратегії корпорації	14	2	-	12
2.5.	Модульна контрольна робота № 2	4	-	2	2
	Усього за модулем № 2	60	8	8	44
Усього за 2 семестр		120	18	18	84
Усього за навчальною дисципліною		120	18	18	84

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Методами навчання дисципліни «Стратегічний менеджмент корпорацій» є способи спільної діяльності та спілкування викладача і студентів, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються такі методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація, кейс, презентація), практичні (рішення задач, ділові ігри, мозкова атака).

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Стратегічний менеджмент корпорацій» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації та здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під

керівництвом викладача та методи самостійної роботи студентів;

- методи стимулювання та мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій, створення ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явлення вимог і метод заохочення;
- методи контролю та самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального, тематичного і систематичного контролю.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Стратегічне управління корпораціями: навч. посіб./ Л.І. Скібіцька, В.В. Матвеев, В.І. Щелкунов, С.М. Подреза. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. - 480с.

3.2.2. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. Управління підприємствами корпоративного типу : навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 290с.

3.2.3. Абрамов Я. Принципи корпоративного управління у світі. Чи слід їх запроваджувати в Україні? / Я.Абрамов. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://contora.com.ua/m_resource/s_stat1/

3.2.4. Арабова Н. Корпоративний секретар у зарубіжних компаніях [Електронний ресурс] / Н. Арабова, М. Грачова // Україна фінансова: інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. – Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/081.htm.

Допоміжна література

3.2.5. Ігнат'єва І.А. Корпоративне управління: підруч. / І.А. Ігнат'єва, О.І. Гарафонова. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 600 с.

3.2.6. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. Корпоративне управління. Теорія і практика: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 360с.

3.2.7. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П. Бутко, М.Ю. Дітковська, С.М. Задорожна та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.

3.2.8. Тихомирова Є. Корпоративні комунікації: посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Є. Тихомирова. – Луцьк: ФОП Захарчук В.М., 2018. – 216 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

3.3.2. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: akon.rada.gov.ua/laws/show/514-17

3.3.3. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>

3.3.4. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>

3.3.5. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. із змінами та доповненнями: станом на 09.06.2013 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

3.3.6. Закон України «Про захист економічної конкуренції». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>

3.3.7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20060220/stru>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Виконання завдань на практичних заняттях	Модуль № 1
	2 семестр
	$10\ 6 \times 4 = 40$
	24
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 1 студент має набрати до	
Виконання модульної контрольної роботи № 1	10
Усього за модулем № 1	50
Види навчальної роботи	Модуль № 2
Виконання завдань на практичних заняттях	2 семестр
	$15\ 6 \times 2 = 30$
Виконання тестових завдань	$10\ 6 \times 1 = 10$
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 2 студент має набрати до	24
Виконання модульної контрольної роботи № 2	10
Усього за модулем № 2	50
Усього за дисципліною	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом року.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента (залікової книжки), наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре /В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02-01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	22.12.22	Федоренко К.А.		

(Ф 03.02-02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02-04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІ РЕВІЗІЙ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02-03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02-32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				